

BETYDELSEFULLA ÖGONBLICK

av

upplevelser upptäckter utforskande utveckling

Ett arbete på Vingen ht 2021- vt 2022

Förutsättningar

Det har varit ett turbulent år på Vingen.

Personalomsättningen har varit stor och personalgruppen har förändrats flera gånger under hela året. Under stora delar har endast 75% utbildad förskollärare jobbat på avdelningen, vilket medfört en högre arbetsbelastning.

Många nya barn har introducerats på Vingen under året. På grund av Corona har flera av inskolningarna varit lite speciella eftersom barnen inte har så stor vana av sociala möten utanför familjen. Vissa barn hade aldrig träffat ett annat barn innan de började på förskolan.

Introduktion av de fyra 1-åringarna som började samtidigt i januari, mitt under strikta Corona-restriktioner, blev en utmaning. Mycket planering krävdes för att schemalägga familjernas introduktionstider, då föräldrarna inte fick vistas inne samtidigt. Vinterns kallaste period inträffade dessutom samtidigt så det var svårt att vara ute med en grupp barn en hel förmiddag.

Pedagogiska ställningstagande

När vi i höstas observerade vad barnen intresserade sig för insåg vi att dagarna är fulla av nya upptäckter och möten för barnen. Möten där relationer skapas mellan barn/barn, barn/vuxen, vuxen/vuxen men också möten med material och miljöer.

I dessa möten ser vi hur barnen får nya erfarenheter och upplevelser men också att mycket lärande och utforskande sker, socialt, språkligt, matematiskt...

Vi pedagoger började diskutera vad vi vill att barnen får med sig under sin tid på Vingen. Vi var eniga om att det viktigaste vi vill ge barnen är många olika upplevelser, erfarenheter och verktyg, som lägger grunden för framtidens lärande.

Vi pedagoger vill sätta barnen i centrum genom att försöka få syn på och fånga tillfällena av betydelsefulla ögonblick under barnens dag på förskolan, exempelvis när barnen upptäcker något nytt, när de upplever något för första gången eller när de hittar något som fångar deras intresse och nyfikenhet. Genom att vara engagerade pedagoger som visar intresse för vad barnen kommunicerar kan vi utmana barnen vidare genom att tillföra nya upplevelser, "språk", uttrycksätt, material, verktyg...

"Utbildningen i förskolan ska bidra till att barnet utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att leka och lära ska vara grunden för utbildningen. Den ska präglas av att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet." Lpfö- 18

Material, miljö och delaktiga pedagoger

Mötas, titta, inspireras, utmana, känna, upptäcka, prova, utforska, delaktig, välja, lek, fantasi...

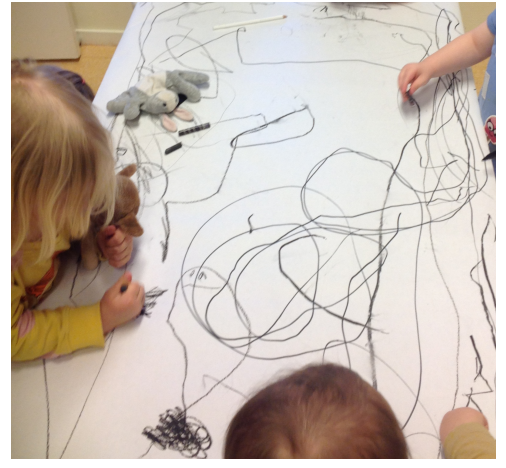

”Material och miljöer ses som agentiska, det vill säga att de är aktiva igångsättare som får saker att hända i verksamheten”.

Citat från boken ”Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan”

Ateljé

Måla, trycka, röd, blå, nyanser, blanda, skrapa, rulla, bollar, hoppa, runt, långt, stor, liten, linjer, prickar, korvar, mönster, maskar, krumelurer, cirklar

Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara:
Form, färg, fantasi, lust, olika verktyg och tekniker, musik, dans, samarbete, matematik, nyfikenhet, linjer, undersökande, mod, kooperativt lärande, språk, delaktighet, nya erfarenheter...

Bygg och konstruktion

Bygga, stapla, räkna, rada, högt, lågt, former, sammanfoga, samarbeta, klassificera, kreativitet, glädje, lek...

Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara:
Sociala möten, möten med olika material och tekniker, erfarenhet av problemlösning. Leka med matematiska och fysikaliska begrepp, såsom former, storlek, lutning, tyngdlag, stabilitet, jämvikt...

Vatten
Hälla, ösa, rinna, plaska,
droppa, skvätta,
bubblor,
flyta, sjunka, varmt,
kallt...

**Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara:
Glädje, nyfikenhet, upplevelse, undersökande, sociala
möten, samarbete, erfarenhet av matematiska och
naturvetenskapliga begrepp såsom mängd, volym, densitet,
tyngd...**

Språk och kommunikation

Samtala, lyssna, återberätta, läsa, ord och begrepp, inlevelse, fantasi, leka, fråga, delaktiga...

Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara:
Glädjen att få använda och förstå olika begrepp, förstå sin omvärld, skapa relationer, ordförråd, grammatik, fantisera, berätta, argumentera, välja, uttrycka sig, fantasi, reflektion, förstå och bli förstådd, lust till litteratur, varierande litteratur, litteratur utifrån våra diskrimineringsgrunder såsom: genus, etnicitet, religion, könsöverskridande identitet, ålder, funktionsvariation...

Rörelse/fysisk aktivitet

Springa, hoppa,
rulla, fart, dansa,
kasta, balansera,
fånga, klättra...

**Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara:
Glädje, kooperativt lärande, inspiration, erfarenhet,
självkänsla, motorik utmaningar, mod, koordination,
kroppsuppfattning, rumslighet, hälsa, utforska vår närmiljö...**

Rollek/Regellek

Spegling av verkligheten, leka, fantisera, vänskap, tillsammans, ömsesidighet, glädje...

Pedagogernas mål är att barnen ska få erfara: Skapandet av vänskapsrelationer, konfliktlösning, fantasi, turtagning, ta olika roller, kommunikation, demokratiskapande, social kompetens, inkludering, samhörighet/gemenskap, regler, delaktighet, egna val, personlig integritet, empati...

Analys

Tid anser vi pedagoger vara en nyckelord när det gäller de yngre barnen. Alla barn är olika. Några kastar sig över nya utmaningar, andra är mer tveksamma och vill först observera, innan de inspireras och blir nyfikna att själva prova. Genom att ge barnen den tid de behöver för att i sin egen takt ta sig an nya utmaningar, få chans att prova många gånger, upprepa, observera hur de andra gör, prova igen osv har gjort att alla barn har blivit inkluderade i den utbildning som bedrivs.

När barnen fick välja om de ville vara med på undervisning/en aktivitet eller inte, var det några barn som ofta valde att inte vara med. När vi pedagoger upptäckte detta mönster bestämde vi oss för att hjälpa dessa barn att "våga" utsätta sig för nya utmaningar. Givetvis tvingades inte barnen att delta men de fick ändå följa med för att titta och bli inspirerade. Dessa tillfällen slutade alltid med att barnet som från början inte ville efter en stunds iakttagande själv började delta.

Varje förmiddag delar vi upp barngruppen i mindre grupper, oftast två grupper inne och en ute, (med några få undantag när det har varit personalbrist). På detta sätt har det blivit lugnare för både barn och pedagoger och vi har fått möjlighet att se, lyssna på och kommunicera med varje enskilt barn. Även barnens möjlighet att skapa relationer till varandra och till de upplevelser/utmaningar och material de möter tycker vi ökar när vi delar upp oss.

För att undervisningen ska bli så betydelsefull/utvecklande planerar vi noggrant hur grupperna ser ut. Ibland delar vi gruppen utifrån intresse och erfarenhet, andra gånger för att skapa nya relationer eller stärka/utmana relationer osv

Språk och kommunikation har givetvis varit en grundsten i arbetet med de yngre barnen på Vingen, den viktiga grunden för att skapa sociala relationer och förstå sin omvärld, Vi pedagoger försöker medvetet använda ett rikt och varierat språk. Vi tänker på att inte använda "tomma ord" som den, det, där, sån, dit...

När vi planerar en undervisning planerar vi även vilka "nya" ord och begrepp som vi ska tillföra.

Något annat som har haft en central roll på avdelningen är böcker, som vi tycker är ett fantastiskt sätt att utveckla sin språkförståelse och som inspirerar till samtal. Vi läser böcker många gånger varje dag!

Genom att välja böcker som engagerar både barn och vuxna så ser vi att intresset för att lyssna på och samtala om böcker har ökat.

Vi har strävat efter att ta till vara på varje tillfälle/ möjlighet till spännande samtal med barnen under hela dagen.

Vi ser även att rolleken har utvecklats och blivit mer avancerad med ett mer utvecklat och rikligare språk.

Ateljén- Genom att ha hög tillgänglighet under hela dagen ser vi nu att alla barn gärna är i ateljén. Kunskap om hur man använder olika material och verktyg ger barnen frihet att göra egna val och medför en självständighet.

Att ha **förväntningar** på barnen och medvetet vågat utmana barnen lite över deras förmåga har medfört att vår syn på vad barnen klarar har ändrats.

På utflykter har vi tex alltmer lämnat vagnarna. Även de yngsta 1-åringarna går nu uppför Årsta-backen på egen hand. Vi har fått oss en tankeställare, vilket varit bra!

Vad är omsorg? Vår övertygelse är att barnen behöver skapa relationer till människor, material och miljöer för att vilja bry sig om, känna empati och ta hand om. Det man bryr sig om tar man väl hand om... det gäller både människor och material.

Två exempel: I höstas hade vi stora problem med att våra böcker förstördes. Barnen rev ut sidor, slängde böckerna på golvet osv. Kort sagt var det inte roligt att lämna tillbaka böckerna till biblioteket! Något behövde göras! Vi pedagoger bestämde oss för att visa böckernas värde genom att ge dem högre status. Om en bok låg på golvet visade vi tydligt att vi reagerade: "Oj, oj, det ligger en bok på golvet, den måste jag ta hand om så den inte går sönder" och så lyfte pedagogen försiktigt upp boken och ställde den i bokhyllan "här får boken vara tillsammans med de andra böckerna." Utan att behöva förmana barnen (som vi tidigare gjort) ändrade barnen sitt beteende och gjorde/gör lika som oss vuxna.

Genom att säga "nu ska vi göra fint" (med glad röst), istället för "nu ska vi städa" (med tjat-röst), markerar vi att det kan vara lustfyllt och tillfredsställande att vårda vår omgivning.

Även den pedagogisk miljön måste ständigt vårdas och vara föränderlig och anpassas efter barngruppen och deras lekar/aktiviteter.

Två exempel: Vi märkte att vissa rum och lekmaterial inte användes så mycket. Genom att förändra i miljön och blanda olika lekmaterial, uppstod nya lekar och spännande möten mellan olika lekmaterial.

I januari slutade flera barn sova, samtidigt som några av de nya barnen sov ända fram till mellanmålet. Dramarummet, där mycket av rekvisitan till barnens rollekar fanns (där barnen även sover), var inte tillgängligt under eftermiddag.

Vi förändrade "Ljus och Ljudrummet", till "Lägenheten", dit utklädningskläder och annat rolleks-material fick flytta. Denna förändring gjorde att barnens rollekar tog ny fart och det sociala samspelet har utvecklats. Det här arbetet är inte färdigt utan behöver utvecklas vidare genom att tillföra mer "rekvisita" för att ytterligare stimulera rollek.

Reflektioner har ökat vår medvetenhet. Att filma både vardagliga rutinsituationer, undervisningstillfällen och barnens "fria" lek har varit ett otroligt bra pedagogiskt verktyg. Under våra reflektioner av dessa filmer har vi fått syn på barnens personliga förmågor och uttrycksätt men också vilka barn som behöver få hjälp och stöd på olika sätt.

Vi har även använt filmerna i det pedagogiska arbetet med barnen, där barnen fått språkliga utmaningar genom att förklara vad de gjorde på filmen, hur det kändes, vad som hände ... Även konfliktsituationer som uppstått har barnen fått reflektera över. "Vad hände när du tog "saken" från din kompis? Hur kunde du ha gjort istället?"

Framför allt har vi återigen sett hur otroligt viktig roll vi pedagoger har för att barnens vistelse på förskolan ska bli meningsfull, lustfylld och trygg. Att använda sig av röst, kroppsspråk och visa vårt eget engagemang är nödvändigt för att kunna fånga de yngre barnens uppmärksamhet. Pedagogernas engagemang inspirerar och smittar av sig på barnen!

Det har dock varit svårt att få tid att reflektera över filmerna. Fredagens planeringar räcker inte till för allt vi behöver prata om! Under reflektion och planeringstider är dessutom inte hela arbetslaget med. Mellan oktober-mars har det bara varit Anki och Kristina som varit med vid dessa tillfällen och från mars även Gunilla varannan fredag. Detta har varit en nackdel för vårt arbete på Vingen eftersom barnens utbildning på förskolan och pedagogens förhållningssätt till barnen pågår hela dagarna. Ändå är det bara två av fyra pedagoger som har haft möjlighet att få vara med på våra pedagogiska diskussioner och i förändringsarbetet.

Något att tänka på inför framtiden!

